

Література:

1. Evans-Lacko S., Knapp M. Global patterns of workplace productivity for people with depression: absenteeism and presenteeism costs across eight diverse countries. *Soc Psychiatry Psychiatr Epidemiol.* 2016. 51(11):1525–37.
2. Kort-butler L., Kort-butler L.A. Social support theory. In: *Sociology* 2018. p. 819–23.
3. Lakey B., Cohen S. Social support theory and measurement. *Soc Support Meas Interv.* 2015:29–52.
4. Milligan L. Insider-outsider-inbetweener? Researcher positioning, participative methods and cross-cultural educational research. *Compare.* 2016. 46(2):235–50.
5. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю: закон України від 21.03.1991 № 875-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>
6. Żuchowska-Skiba D. Social support networks—the importance of social networks for disabled people in dealing with difficult situations. *Stud Humanist AGH Dorota.* (2019) 17(3):2–17.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-318-0-101>

Фоменко О.О.

*здобувач кафедри адміністративного, кримінального права і процесу,
Міжнародний університет бізнесу і права
м. Херсон, Україна*

ВИКОРИСТАННЯ ПОЗИТИВНОГО ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЩОДО ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Проблема забезпечення продовольчої безпеки країн світу є найважливішим пріоритетом економічної політики будь-якої держави, від ефективності вирішення якої залежить не лише соціальна, а й політична стабільність у суспільстві. Реалізація державної політики у сфері забезпечення продовольчої безпеки у багатьох країнах світу має багатоаспектний характер, адже реалізується у економічних, політичних, соціальних, господарських та правових відносинах.

Однак, для цілей нашого дослідження важливим є аналіз таких імперативних правовідносин, в яких безпосередньо простежується домінуюча роль держави, її регулюючий вплив на суспільні відносини у галузі забезпечення продовольчої безпеки. Вважаємо, що до числа таких

взаємних відносин, у яких найбільш яскраво проявляється регулююча роль держави, належать адміністративні, економічні та правові.

Стосовно стану забезпечення продовольчої безпеки в Україні та можливості використання позитивного досвіду зарубіжних країн у цій сфері, варто зазначити наступне.

У 1997 році в Україні прийнято Закон «Про основні принципи та вимоги до безпечності та якості харчових продуктів», який по праву посів місце фундаментального законодавчого акту у сфері забезпечення продовольчої безпеки. Стаття 32 коментованого законодавчого акту визначає вимоги до якості харчових продуктів, а саме: харчові продукти, які знаходяться в обігу на території України, повинні відповідати вимогам законодавства про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів. У випадку надходження доказів щодо шкідливості харчового продукту, незважаючи на його відповідність законодавству про безпечність та окремі показники якості харчових продуктів, виробництво та обіг такого харчового продукту має бути зупинене та заборонено.

При цьому, частина друга коментованої статті визначає в якості необов'язкової наявності сертифікації харчових продуктів, за винятком процедури видачі міжнародного сертифіката, передбаченого цим Законом. У той же час, досвід нормативно-правового забезпечення якості харчових продуктів в переважній більшості економічно розвинутих зарубіжних країн, дозволяє констатувати, що в секторі виробництва та реалізації продовольчої продукції спостерігається висока ступінь стандартизації й сертифікації усіх процесів, починаючи від виготовлення/вироблення продуктів харчування, й закінчуючи їх постачанням кінцевому споживачеві.

Зазначений факт обумовлює потребу у принциповому ставленні законодавця до правового забезпечення механізмів, пов'язаних із виробленням та реалізацією харчової продукції.

Наступним кроком, спрямованим на адаптацію національного законодавства у сфері забезпечення продовольчої безпеки до норм міжнародного права, стало прийняття Верховною Радою України Закону України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції», стаття 24 якого визначає основоположні принципи участі України у міжнародному співробітництві у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею.

Зокрема, відповідно до коментованої правової норми, Україна бере участь у міжнародному співробітництві у сфері вилучення з обігу неякісної та небезпечної продукції і подальшого поводження з нею відповідно до норм міжнародного права. Якщо міжнародним договором України, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою

України, встановлено інші правила, ніж ті, що передбачені цим Законом, то застосовуються правила міжнародного договору.

З метою реалізації положень коментованого законодавчого акту, Мінагрополітики та продовольства затверджено наказ від 25.10.2022 № 826 «Про затвердження Порядку вилучення з обігу, утилізації або знищення ветеринарних лікарських засобів, що не відповідають вимогам законодавства про ветеринарну медицину та благополуччя тварин або термін придатності яких закінчився», яким визначено вимоги до поводження з ветеринарними лікарськими засобами, що не підлягають подальшому використанню, з метою недопущення їх подальшого обігу і попередження негативного впливу на здоров'я тварин та навколишнє природне середовище [1].

24 червня 2004 року прийнято Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України», який також посів ключове місце серед законодавчих актів, положення яких визначають зміст співпраці з міжнародними інституціями у галузі забезпечення продовольчої безпеки. Коментованим законодавчим актом виконано вимогу міжнародного законодавства щодо обов'язкового визначення поняття продовольчої безпеки на законодавчому рівні, як захищеності життєвих інтересів людини, яка виражається у гарантуванні державою безперешкодного економічного доступу людини до продуктів харчування з метою підтримання її звичайної життєвої діяльності.

Разом з тим, у вказаному визначенні законодавець обмежився виключно позначенням фізичної та економічної доступності людини до продовольства. Натомість, а ні в цьому, а ні в інших законодавчих актах у галузі забезпечення продовольчої безпеки, не закріплено основні принципи та інституціональні вектори її забезпечення.

Висновки. Таким чином, у вітчизняному законодавстві відсутні дієві правові важелі щодо забезпечення реального виконання законодавства про якість і безпечність сільськогосподарської продукції, а також ефективний механізм притягнення до відповідальності виробників за виробництво неякісної та небезпечної продукції. З цією метою у Кодексі про адміністративні правопорушення та Кримінальному кодексі України доцільно посилити відповідальність за випуск і реалізацію небезпечних продуктів, що сприятиме дієвому контролю за безпечністю сільськогосподарської сировини, у тому числі й відповідно до регламентів СОТ [2, с. 89-90].

Вважаємо, що викладені вище пропозиції щодо приведення національного законодавства до норм міжнародного права у сфері забезпечення продовольчої безпеки мають бути враховані в процесі здійснення подальшої правотворчої діяльності.

Література:

1. Про затвердження Порядку вилучення з обігу, утилізації або знищення ветеринарних лікарських засобів, що не відповідають вимогам законодавства про ветеринарну медицину та благополуччя тварин або термін придатності яких закінчився: наказ Мінагрополітики та продовольства від 25.10.2022 № 826. Офіційний вісник України. 2022. № 100. Ст. 6284.
2. Полюхович Л.І. Правове забезпечення виробництва сільськогосподарської продукції, її переробки та реалізації в Україні у контексті вимог СОТ : Монографія. К: Видавець О.М. Ешке, 2014. 208 с.

DOI <https://doi.org/10.36059/978-966-397-318-0-102>

Рекуненко Т.О.

к.ю.н., доцент,

заступник директора

Криворізький навчально-наукового інститут

Донецького державного університету внутрішніх справ

м. Кривий Ріг, Україна

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗАПОБІГАННЯ ФІНАНСОВИМ ПРАВОПОРУШЕННЯМ

У контексті глобалізаційних процесів та науково-технічного прогресу з'являються нові форми та методи вчинення фінансових правопорушень, які стають своєрідною основою для виникнення транснаціональних правопорушень у фінансовій сфері. До того ж, зростання масштабів фінансових правопорушень загрожує державній безпеці, уповільнює її соціально-економічний розвиток і підриває авторитет, а також всю податкову систему країни. Сучасна державна політика у сфері протидії фінансовим правопорушенням повинна базуватися на розумінні важливості створення ефективного механізму для впровадження превентивних заходів та формування необхідної інституційної системи. Для цієї діяльності слід виділяти достатні ресурси. Крім того, важливо забезпечити контроль за діяльністю уповноважених суб'єктів у запобіганні фінансовим правопорушенням [1].

На думку, С. В. Четтта, формування науки фінансового права, яке сприяло становленню правового регулювання фінансових правопорушень пов'язані з виникненням перших видів податків (доменів і регалій), початкового закріплення відповідальності за їх несплату. До 1991 р. таке забезпечення характеризується вже основними